

Katarzyna Wiszniowska
ORCID: 0000-0003-0471-3238
Uniwersytet Szczeciński

Sprawozdanie z VII Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej „Sprawności moralne w wychowaniu: odpowiedzialność – wierność – posłuszeństwo”, Szczecin, 21 listopada 2018 roku

**Report of the 7th Interdisciplinary Scientific Conference
“Moral Skills in Upbringing: Responsibility – Fidelity –
Obedience”, Szczecin, November 21, 2018**

W dniu 21 listopada 2018 roku na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Szczecińskiego odbyła się VII Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Sprawności moralne w wychowaniu: odpowiedzialność – wierność – posłuszeństwo”, zorganizowana przez Katedrę Pedagogiki i Katechetyki tegoż wydziału.

Patronat nad cyklem konferencji poświęconych sprawnościom moralnym w wychowaniu, którego już siódmą odsłoną było tego-roczone spotkanie, objęli Prezydent Miasta Szczecina, J.M. Rektor Uniwersytetu Szczecińskiego oraz Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk.

Celem konferencji była interdyscyplinarna wymiana poglądów i doświadczeń dotyczących istoty oraz znaczenia sprawności moralnych w wychowaniu, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności, wierności i posłuszeństwa. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele 15 ośrodków naukowych w Polsce oraz naukowcy z Università degli Studi di Foggia. Prelegenci reprezentowali

SPI Vol. 21, 2018/4
ISSN 2450-5358
e-ISSN 2450-5366

dziedziny nauk humanistycznych (w dyscyplinach filozofii, językoznawstwa i literaturoznawstwa), nauk społecznych (w dyscyplinach pedagogiki i psychologii) oraz nauk teologicznych (w dyscyplinie nauk teologicznych). Podczas obrad wspólnie debatowali nad istotą oraz znaczeniem wierności, odpowiedzialności i posłuszeństwa jako sprawności moralnych w wychowaniu tak adeptów, jak i znakomitej sławy doświadczeni naukowcy.

Członkami Komitetu Naukowego cyklu konferencyjnego są: dr hab. Lucyna Dziaczkowska, prof. KUL, dr hab. Krzysztof Kalka, prof. PWSZ im. Stanisława Staszica w Pile, prof. dr hab. Barbara Kromolicka, Uniwersytet Szczeciński, prof. dr hab. Zdzisław Kroplewski, dyrektor Instytutu Psychologii US, prof. dr hab. Mirosław Mróz, UMK w Toruniu, prof. dr hab. Marian Nowak, dyrektor Instytutu Pedagogiki KUL, prof. dr hab. Katarzyna Olbrycht, Uniwersytet Śląski, prof. dr hab. Urszula Ostrowska, Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, dr hab. Alina Rynio, KUL oraz prof. dr hab. Andrzej de Tchorzewski, Akademia Ignatianum w Krakowie.

Konferencja rozpoczęła się przywitaniem przybyłych Gości przez jej przewodniczącą – dr hab. Iwonę Jazukiewicz, prof. US. Oficjalnego otwarcia obrad dokonał prodziekan ds. nauki Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego, ks. dr hab. Grzegorz Wejman, prof. US. Następnie rozpoczęły się obrady plenarne. Pierwszej jej części, zatytułowanej *Sprawności moralne w perspektywy polskiej* przewodniczył dr hab. Jacek Śliwak, prof. KUL. Pierwszy wykład w tej części wygłosił dr Włodzimierz Strus, reprezentujący Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, na temat *Lokalizacja sprawności moralnych w strukturze osobowości człowieka – perspektywa psychologiczna*. Kolejny wykład wygłosił ks. prof. dr hab. Marian Nowak, reprezentujący Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie, podejmując rozważania zatytułowane *Zasada komplementarności cnót i jej implikacje dla wychowania na przykładzie triady: odpowiedzialność – wierność – posłuszeństwo*. W dalszej kolejności uczestnicy konferencji mieli możliwość wysłuchania refleksji prof. dr hab. Urszuli Ostrowskiej z Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim na temat *Odpowiedzialność i wierność z perspektywy aksjologicznej*. Następnie wysłuchano wystąpienia prof. dra hab. Andrzeja Michała de Tchorzewskiego reprezentującego Akademię Ignatianum w Krakowie, którego referat zatytułowany był

Odpowiedzialność jako kategoria imperatywu pedagogicznego. W dalszej części wystąpiła dr hab. Alina Rynio z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie, wygłaszając wykład na temat *Współczesne konteksty i przejawy braku troski o wychowanie do odpowiedzialności.* W dalszej kolejności Uczestnicy konferencji mieli możliwość wysłuchania prelekcji ks. prof. dra hab. Mirosława Mroza z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu na temat *Dlaczego posłuszeństwo można potraktować jako cnotę najważniejszą? Implikacje filozoficzno-pedagogiczne.* Jako ostatni w pierwszej części obrad plenarnych wystąpił ks. prof. dr hab. Zdzisław Kroplewski, reprezentujący Uniwersytet Szczeciński. Wygłosił on referat pt. *Posłuszeństwo – zapomniana cnota moralna.*

Drugiej części plenarnej obrad, zatytułowanej *Sprawności moralne z perspektywy włoskiej*, przewodniczyła dr Diana Del Mastro z Uniwersytetu Szczecińskiego. Pierwszy wykład w tej części wygłosiła prof. Anna Grazia Lopez z Università degli Studi di Foggia. Nosił on tytuł *Wychowanie w nauce, między osobistą odpowiedzialnością a zbiorową odpowiedzialnością.* Uczestnicy konferencji mogli również wysłuchać wystąpienia dr Barbary De Serio reprezentującej Università degli Studi di Foggia, która podjęła refleksje na temat „*Kosmiczna religijność Adele Costa Gnocchi. Pedagog w „służbie” katolickiego ruchu Montessori.* W dalszej kolejności wysłuchano wykładu dra hab. Angelo Rella reprezentującego Uniwersytet Szczeciński na temat *Ratowanie ciała, by uratować duszę: włoska literatura początków jako użyteczne narzędzie dla moralnej edukacji i praktyki.*

W godzinach popołudniowych odbyły się obrady w trzech sekcjach. Tematem przewodnim w sekcji pierwszej była odpowiedzialność jako sprawność moralna. Pierwszej sekcji przewodniczył prof. dr hab. Andrzej Michał de Tchorzewski. Podjęto w niej rozważania m.in. na temat wychowania do odpowiedzialności za życie i odpowiedzialności w kontekście rozeznawania powołania. Zastanawiano się nad wolnością i odpowiedzialnością w pedagogicznej myśli Romano Guardiniego, refleksyjnością w kształtowaniu odpowiedzialności za człowieka oraz instytucją rodziny w ujęciu interdyscyplinarnym. Rozważano między innymi odpowiedzialność w doświadczeniu nauczycieli oraz wolność i odpowiedzialność w codziennym życiu ucznia. Prelegentami tej sekcji byli: dr Małgorzata Kunicka, ks. dr Marcin Szczodry, dr Aleksandra Leki, s. dr Kazimiera J. Wawrzynów,

dr Marzena Chrost, dr Michał Boczek, mgr Marcin Fankanowski, dr Renata Królikiewicz.

Tematem obrad drugiej sekcji, której przewodniczyła prof. dr hab. Urszula Ostrowska, była wierność w kręgu sprawności moralnych. Podjęto w niej rozważania na temat wierności jako drogi realizacji wolności wewnętrznej człowieka, wierności jako celu wychowania oraz rodzinnych uwarunkowań percepcji wierności małżeńskiej. Zastanawiano się nad troską o rozwój zawodowy jako realizację wierności powołaniu pedagoga oraz wiernością, miłością i odpowiedzialnością rozumianymi przez młodzież randkującą on-line i w „realu”. Podczas pracy drugiej sekcji przedstawiono również wychowawczą rolę cnót w świetle teorii konnaturalności, zastanawiano się nad stylami myślenia o religii w kontekście kryzysu w wartościowaniu oraz związkami kompetencji i relacji interpersonalnych z zadowoleniem z życia. Rozważano poziom i strukturę niepokoju w kontekście stylów radzenia sobie młodzieży w trudnych sytuacjach społecznych. Podjęto również tematykę sztuki wychowania według Pavla A. Florensky’ego, rozważano lata nauczania Leonarda Sciascia (między iluzją a zaangażowaniem) oraz przedstawiono refleksje związane ze sprawnościami moralnymi u plemion Samburu. Prelegentami w tej sekcji byli: mgr lic. Zofia Kaczmarek, dr Magdalena Parzyszek, ks. dr Janusz Mółka, dr Mirosława Ściupider-Młodkowska, ks. dr Tomasz Huzarek, dr hab. Jacek Śliwak, prof. KUL, ks. dr Józef Partyka, ks. dr Paweł Łobaczewski, dr Diana Del Mastro, dr Andrea Schembari, ks. dr Paweł Płaczek.

W trzeciej sekcji tematem przewodnim było posłuszeństwo jako sprawność moralna. Obradom przewodniczył ks. prof. dr hab. Mirosław Mróz. W tej sekcji podjęto rozważania m.in. o cnocie posłuszeństwa w świętych księgach judaizmu, chrześcijaństwa i islamu, o posłuszeństwie według św. Tomasz z Akwinu oraz religii jako gwarancji prawa do obywatelskiego nieposłuszeństwa w myśli św. Tomasz z Akwinu. Zastanawiano się również nad posłuszeństwem w myśl rady ewangelicznej kształtującej rozwój życia duchowego człowieka oraz posłuszeństwem jako elementem formacji alumnów w seminarium duchowym. Rozważano katechumenalny model przygotowania do bierzmowania jako wyraz odpowiedzialności, wierności i posłuszeństwa w Kościele, kształtowanie posłuszeństwa w nauczaniu religii. Prelegentami tej sekcji byli: dr Piotr Goniszewski, o. dr hab. Marek

Nowak OP, ks. dr Adam Machowski, o. mgr Paweł Pawlikowski OP, ks. dr Kacper Radzki, ks. dr hab. Dariusz Kurzydło, ks. dr Radosław Mazur.

Cel tegorocznej konferencji został zrealizowany. Interdyscyplinarny charakter spotkania umożliwił rozważanie w możliwie szerokiej perspektywie trzech cnót: odpowiedzialności, wierności, posłuszeństwa jako sprawności moralnych w wychowaniu. Obradom towarzyszyły ożywione dyskusje świadczące o dużym zainteresowaniu wszystkimi wygłaszanymi w tym dniu referatami oraz o istotnym znaczeniu tytułowych sprawności moralnych tak w rozważaniach naukowych, jak i praktyce codziennego życia.

ADRES DO KORESPONDENCJI:

Mgr Katarzyna Wiszniowska
Uniwersytet Szczeciński
Wydział Humanistyczny
Instytut Pedagogiki
e-mail: kasiawiszniowska@o2.pl